

ROZANOV, N. SZ.:

A tőzeg felhasználása a mezőgazdaságban

(Függelékben: Jócsik Lajos „Hazánk tőzegtüzelésének mezőgazdasági felhasználása.”)

Mezőgazdasági kiadó, Budapest. 1955.

Az első fejezet a tőzegtelepek típusait és a tőzegtüzelések agrokémiai tulajdonságait írja le. Bár Magyarországon csak a síklápok elterjedtek, nem árt, ha röviden megismerkedünk a mőhálópek és az átmeneti tőzeglápok jellemzőivel is (különben sem tárgyalja őket túl bőven a könyv). Szó van továbbá a fejezetben a tőzeg ismérveiről: szervesanyagtartalmáról, víztartalmáról, hamuanyagtartalmáról, növénytani összetételéről, elbomlási fokáról, nedvszívó képességéről — mind fontos tulajdonságok a mezőgazdasági felhasználás szempontjából — és meghatározásuk módjáról. A tőzeg kémiai összetételével szorosan összefügg, hogy mire használható — esetleg közvetlen szerves-trágyázásra is, vagy almózásra stb.

A második, rövid fejezet leírja az átszellőztetett tőzeg közvetlen felhasználását a savanyú podzoltalajok javítására.

Különösen érdekes a harmadik fejezet, amely a tőzegkomposztokat tárgyalja. Leírja a tőzegtől és műtrágyáktól, valamint a tőzegtől és egyéb szerves trágyaanyagokból álló komposztok készítemi és felhasználási módjait. Részletesen foglalkozik különösen a tőzeg-fekál komposztok készítemi módjaival.

Szemcsézett trágyák is készíthetők tőzeg felhasználásával; erről ír a negyedik fejezet. A könyvnek nem célja a szemcsézett trágyák előnyeinak ismertetése, ezért ezt a kérdést csak röviden érinti. Több teret szentel viszont a szemcsézett tőzeges trágyák előállítási módjainak. Ez a fejezet tárgyalja a tőzeg és a műtrágyák együttes felhasználását szemcsézés nélkül is. Ez az eljárás — bár nem olyan hatékony, mint a tőzeggel szemcsézett műtrágyák kiszórása — jobb eredményt biztosít a tőzeg és a műtrágyák külön-külön történő adagolásánál.

Az ötödik fejezet — amely az alomtőzegről szól — megint rendkívül érdekes. A tőzeg nedvszívóképessége igen nagy. Ebben a tekintetben felülmúlja az összes többi alományagot — mint a 82. oldalon közölt kimutatásból kitűnik. Ráadásul igen jó állótrágya lesz belőle. Ezért kiterjedten használjuk almózásra a tőzeget. Részletesen szó van továbbá az alomtőzeg kitermelésének és az állattenyésztésben történő felhasználásának módjairól is.

A hatodik fejezet — a tőzeg felhasználása a zöldség- és a gyümölcsstermelésben. A gyümölcstermelésben mint takaróanyag jöhet számításba a tőzeg. De nemcsak talajtakarásra, hanem közvetlen trágyázásra is jó. A zöldségstermelésben pedig az utóbbi években nálunk is alkalmazott palántanevelő tőzegcserepek, tápkockák alakjában tesz jó szolgálatot a tőzeg. Gyümölcs- és zöldségtároló anyagnak, valamint melegágyak megtöltésére is alkalmas.

A tőzeg kitermelési módjait részben már érintette az alomtőzegről szóló fejezet. A könyv utolsó — hetedik — fejezete azonban külön, részletesen foglalkozik a trágyázásra szánt tőzeg kitermelésének módjaival. Ismerteti a kézi erejű kitermelést is, de hangsúlyozza a gépi kitermelés fölényét és annak szükségét, hogy lehetőleg mindenütt ezt vezessék be. Részletesen leírja a kitermelésre használható egyszerűbb eszközöket — ezek nálunk is bármely gazdaságban elkészíthetők — és a Szovjetunióban a tőzeg kitermelésére használatos gépeket, példát mutatva ezzel hazai mezőgazdasági gépgyártásunknak.

Szorosan kapcsolódik ehhez a kérdéshez a függelék. Szerzője, Jócsik Lajos — a hazai tőzegkérdés jó ismerője — ismerteti hazai tőzegléletheleinket, majd a nálunk használatos tőzegkitermelési eljárásokat. Foglalkozik — kiegészítésképpen a könyvben elmondottakhoz — a tőzeg eddigi hazai mezőgazdasági felhasználásával. Ismerteti többek közt azt a vitát, amely akörül folyt, vajon kellően csíraölő hatású-e a tőzeg, ha fekáliával komposztáljuk; ez a kérdés pozitív irányban dönt el, s így rengeteg hasznos trágyázószert mentett meg a mezőgazdasági felhasználás számára. Végül röviden érinti a fejlesztés feladatait.

Rozanov könyve eredetileg a szovjet mezőgazdasági technikumok hallgatói számára készült, tehát középfokú könyv. Használhatja azonban bármely mezőgazdasági szakember vagy dolgozó is, akinek munkaterületén a tőzegkérdés számbajön. Számos hasznos, szemléltető ábra díszíti az ízléses kivitelű könyvet.

HORVÁTH PÉTER

Érkezett: 1955. október 1.